

УДК 657.6

JEL Classification M21, M41, M42

DOI [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-14-20](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-14-20)

Problematic Issues Concerning the Accounting Method

Zenovii-Mykhailo Zadorozhnyi¹, Volodymyr Muravskyi²

Abstract. *In the conditions of the digitalization of the economy, information requests from stakeholders are steadily increasing, which necessitates the improvement of the theory and practice of accounting as the primary source of data on the financial condition and activities of the enterprise. The article's purpose is a critical analysis of the scientific literature on problematic issues of accounting method tools and the development of ways to solve them. The researchers conducted a content analysis of scientific publications authored by leading Ukrainian scientists actively involved in developing the theoretical foundations of accounting science. Methods such as the dialectical method, analysis and synthesis, comparison, induction and deduction, and a systemic approach were used to process the collected data. The article offers a comprehensive disclosure of the essence of the accounting method, its elements and tools, as well as the specifics of their application in financial and management accounting in the present conditions. The study results indicate that the accounting method is a set of processes (elements) implemented using the appropriate tools. The terms "element of the accounting method" and "tool" are not identical: an element of the method is the process of researching and reflecting accounting objects, and a tool is a means of its implementation. Thus, the key elements of the accounting method are: documentation, inventory, evaluation, calculation, bookkeeping, double entry, balance sheet generalization and reporting, as well as tools that ensure their practical implementation – documentation, inventory, evaluation, calculation, accounts, financial and management reporting. In turn, management accounting, as a separate type of accounting, has its own characteristics, and its methods and elements additionally cover budgeting, break-even analysis, internal transfer pricing, economic-mathematical and analytical methods, as well as management decision-making processes. The study's results clarify the theoretical foundations of accounting science and can be used to improve textbooks on accounting theory.*

Keywords: *accounting, accounting methodology, accounting method, elements and tools of the method, financial accounting, managerial accounting.*

Received: 14 September 2025 | **Revised:** 9 October 2025 | **Accepted:** 13 October 2025 | **Published:** 30 October 2025

Suggested Citation

Zadorozhnyi, Z.-M., & Muravskyi, V. (2025). Problematic Issues Concerning the Accounting Method. *Oblik i finansi*, 3(109), 14-20. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-14-20](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-14-20)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2025 The Author(s).

¹ **Zenovii-Mykhailo Zadorozhnyi**, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine.

ORCID 0000-0002-2857-8504

E-mail: zadoroznuy.zenoviy@gmail.com (*Corresponding author*)

² **Volodymyr Muravskyi**, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine.

ORCID 0000-0002-6423-9059

Проблемні питання методу бухгалтерського обліку

Зеновій-Михайло Задорожний¹, Володимир Муравський¹

¹ Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

Анотація. В умовах діджиталізації економіки інформаційні запити зацікавлених сторін неухильно зростають, що обумовлює потребу вдосконалення теорії та практики бухгалтерського обліку, як основного джерела даних про фінансовий стан і діяльність підприємства. Метою статті є критичний аналіз наукової літератури з проблемних питань інструментів методу бухгалтерського обліку і розробка шляхів їх вирішення. Для досягнення поставленої мети використано діалектичний метод, аналіз і синтез, порівняння, індукцію і дедукцію, а також системний підхід. Стаття пропонує комплексне розкриття сутності методу бухгалтерського обліку, його елементів та інструментів, а також специфіки їх застосування у фінансовому та управлінському обліку в умовах сьогодення. Результати дослідження свідчать, що метод бухгалтерського обліку є сукупністю процесів (елементів), які реалізуються за допомогою відповідних інструментів. Доведено, що терміни «елемент методу бухгалтерського обліку» та «інструмент» не є тотожними: елемент методу – це процес дослідження та відображення об'єктів обліку, а інструмент – засіб його реалізації. Таким чином, ключовими елементами методу бухгалтерського обліку є: документування, інвентаризація, оцінювання, калькулювання, рахунковедення, подвійний запис, балансове узагальнення та звітність, а також інструменти, які забезпечують їх практичне здійснення – документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, фінансова та управлінська звітність. Натомість управлінський облік, як окремий вид бухгалтерського обліку має свої особливості, а його методи та елементи додатково охоплюють бюджетування, аналіз беззбитковості, внутрішнє трансфертне ціноутворення, економіко-математичні та аналітичні методи, а також процеси прийняття управлінських рішень. Результати дослідження уточнюють теоретичні основи облікової науки та можуть бути використані для удосконалення навчальних посібників і підручників з теорії бухгалтерського обліку.

Ключові слова: облік, методологія обліку, метод обліку, елементи та інструменти методу, фінансовий облік, управлінський облік.

Постановка проблеми. Здійснення економічних реформ в Україні в контексті євроінтеграції зумовлює необхідність удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку як головного джерела інформаційного забезпечення інвесторів, менеджерів і власників підприємств про їх діяльність та фінансовий стан. Нині інформаційна функція бухгалтерського обліку є домінуючою серед інших функцій у системі управління суб'єктами господарювання. Крім інформаційної, другою важливою функцією бухгалтерського обліку є контрольна. Ці та інші його функції набирають особливого значення в Україні у період воєнного стану та повоєнного відновлення її економіки, адже достовірність та оперативність облікової інформації стають визначальними для суб'єктів при прийнятті управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Бухгалтерський облік, як професійна діяльність та наука, реалізує свої функції через використання інструментів його методу. Відносно предмету і методу бухгалтерського обліку між вітчизняними науковцями вже давно ведеться дискусія як на сторінках наукових видань, так і в підручниках та навчальних посібниках з теорії бухгалтерського обліку. У цій дискусії брали і беруть участь такі відомі науковці, як: М.І. Бондар [1], Ф.Ф. Бутинець [2], Б.І. Валуєв [3], С.Ф. Голов [4], Н.О. Гура [5], В.М. Жук [6], М.В. Кужельний [7],

А.М. Кузьмінський [8], Ю.А. Кузьмінський [8], С.Ф. Легенчук [9], В.Г. Линник [7], Л.Г. Ловінська [10], Н.М. Малюга [11], П.П. Німчинов [12], В.Г. Швець [13], М.Г. Чумаченко [14] та інші.

Після набуття чинності з 1 січня 2000 року Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність України» і появі на законодавчому рівні такого виду обліку як «внутрішньогосподарський (управлінський) облік» змінився підхід до сутності бухгалтерського обліку, його предмету, а також методу та інструментів. Ці питання до сьогодення є предметом гострої дискусії серед науковців і практиків.

Метою статті є аналіз наукової літератури з проблемних питань інструментів методу бухгалтерського обліку і розробка шляхів їх вирішення.

Методика дослідження. У статті проведено контент-аналіз наукових публікацій, авторами яких виступають провідні українські науковці, які активно долучались до розвитку теоретичних основ облікової науки. З метою критичного оцінювання їхніх ідей, пропозицій та напрацювань використано діалектичний метод, аналіз і синтез, порівняльний метод, індукцію і дедукцію та системний підхід. Поєднання цих методів дозволило уточнити склад та назви елементів методу бухгалтерського обліку, а також інструменти їх реалізації.

Виклад основного матеріалу. Деяку ясність у питання методології обліку вносять прийняті стандарти вищої освіти за спеціальністю «Облік і оподаткування», паспорт наукової спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз і аудит, а також Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Водночас, залишається не вирішеним питання: чи внутрішньогосподарський (управлінський) облік є складовою бухгалтерського обліку, чи це повністю автономний вид обліку? Чи елементи методу внутрішньогосподарського (управлінського) обліку є елементами методу бухгалтерського обліку? Не загострюючи увагу на цій проблемі, хочемо зупинитися на сутності методу бухгалтерського обліку і назві тих його елементів, з наявністю яких згідні більшість вітчизняних науковців. Мова йде про 8 таких елементів. Нині елементи та інструменти методу бухгалтерського обліку більшістю вітчизняних науковців ототожнюються. На нашу думку, за змістом це є різні терміни. Якщо трактувати метод бухгалтерського обліку як сукупність елементів, із допомогою яких досліджується його предмет, то елемент методу бухгалтерського обліку є своєрідним процесом, який здійснюється при дослідженні об'єкта обліку. Відтак, назва елементів методу повинна містити у собі процес. Звідси, вважаємо, що складовими методу бухгалтерського обліку є: документування, інвентаризація, оцінювання, калькулювання, рахунковедення, подвійний запис, балансове узагальнення, звітність. Саме документування, як оформлення господарської операції відповідним документом, а не документація, є елементом методу бухгалтерського обліку. У цьому питанні можна повністю погодитись із І.Я. Назаровою, яка провела детальний аналіз співвідношення між цими дефініціями [15]. Такі ж дослідження провів і С.Ф. Легенчук [9, с. 164,165]. Обидва науковці вірно стверджують, що документація і документування не є тотожними поняттями. За словами С.Ф. Легенчука, елементом методу бухгалтерського обліку є документування, а не документація [9, с.16]. Документація, на думку науковця, є сукупністю певних документів, а документування – це процес первинної реєстрації фактів господарського життя, які здійснюються на підприємстві [9, с.17]. На нашу думку, документація є інструментом з допомогою якого реалізується елемент методу бухгалтерського обліку – «документування».

«Документування» як дефініцію не слід також ототожнювати із поняттям «документообіг». Порівнюючи ці два терміни, С.Ф. Легенчук вірно вважає, що основним відмінним критерієм між ними є те, що «документування» є безперервним процесом, а «документообіг» є відносно обмеженим процесом [9, с. 18].

Другим важливим елементом методу бухгалтерського обліку є «інвентаризація». Як стверджує Н.О. Бугай, інвентаризація – є найбільш важливим засобом контролю за збереженням господарських засобів, в процесі якої перевіряється

збереження цінностей і порівнюється фактична їх наявність з даними бухгалтерського обліку [16, с. 214]. М.Б. Кулинич зазначає, що документально зафіксована інформація потребує перевірки і підтвердження, що втілюється на підприємстві за допомогою інвентаризації. В умовах розвитку цифрових технологій, це проводиться з використанням програмного забезпечення РІ-позначок, що кріпляться до матеріальних цінностей, з можливістю радіочастотної, безконтактної ідентифікації [17, с. 99]. На думку П.П. Гаврило, М.Ю. Лалакулич, Е.Ф. Югас, інвентаризація, як один із найважливіших елементів системи обліку та контролю, забезпечує достовірність даних про стан активів і слугує інструментом оперативного реагування на кризові ситуації, що робить її особливо актуальною в сучасних умовах [18, с. 33]. Отже, інвентаризація є тим елементом методу бухгалтерського обліку, із назвою якого погоджуються практично всі вітчизняні науковці. За змістом сутність цього елемента можна подати в такій редакції: «інвентаризація – це процес виявлення фактичної наявності майна і джерел його утворення та співставлення її з даними обліку». Елемент методу бухгалтерського обліку – «інвентаризація» як процес здійснюється з допомогою інструмента тієї ж назви «інвентаризація», яка є фактом, що підтверджує здійснення певної процедури та оформлена відповідними документами.

Третім важливим елементом методу бухгалтерського обліку є «оцінювання». Саме умови визнання і оцінка об'єктів обліку як інструмента його методу, покладені в основу вітчизняних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Проблемним питанням оцінки й оцінювання об'єктів обліку присвячені наукові праці таких відомих вітчизняних вчених, як: М.І. Бондар [1], В.М. Жук [6], Л.Г. Ловінська [10], Н.М. Малюга [11], О.В. Павелко [19], О.В. Цятковська [20] та інші. На думку М.І. Бондаря, широкий спектр сутності понять «оцінка» і «оцінювання» дає можливість зробити висновки щодо недоцільності їх використання в бухгалтерському обліку, як тотожних понять, оскільки оцінювання передбачає процес визначення вартісної оцінки, а оцінка – це вже є вартісний показник [1, с.170]. Можна також погодитись з науковцем, що сама оцінка не може визначати критерії визнання активу, оскільки саме вартісна оцінка визначена на основі певних критеріїв і є критерієм визнання активу, капіталу, зобов'язань доходів та витрат [1, с. 170].

За словами Л.Г. Ловінської, оцінка – це складова методу бухгалтерського обліку за допомогою якої здійснюється вимірювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, створення якісних характеристик обліково-економічної інформації та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств і ефективності його менеджменту [10, с. 209].

Досить оригінальним за змістом є визначення поняття оцінки подане В.М. Жуком: система професійного трактування процесів та явищ

життєдіяльності суб'єктів господарювання у вартісному вираженні, що здійснюється за «правилами гри (формальними інститутами – законами, стандартами), методологію яких («правил гри») формують економічні інститути та їх об'єднання на національному і глобальному рівнях [6, с. 103].

Досить детальний аналіз відмінностей між дефініціями «оцінка» і «оцінювання» провела О.В. Цятковська [20].

На нашу думку, «оцінка» є інструментом елемента методу бухгалтерського обліку «оцінювання», яке в свою чергу, є процесом відображення об'єктів бухгалтерського обліку в грошовому вимірнику.

Наступним елементом методу бухгалтерського обліку є «калькулювання» як процес визначення собівартості продукції (товарів, робіт, послуг). Калькуляція – це документ, в якому здійснюється калькулювання. Вона є інструментом вищезазначеного елемента методу бухгалтерського обліку.

Рахунки бухгалтерського обліку теж не є елементом його методу, як це зазначається у багатьох підручниках і навчальних посібниках з теорії бухгалтерського обліку. Елементом методу бухгалтерського обліку є «рахунковедення», як процес відображення об'єктів бухгалтерського обліку і господарських операцій на рахунках, які є своєрідними кодами цих об'єктів та інструментами вищезазначеного елемента. Щодо «подвійного запису», як елемента методу бухгалтерського обліку, то тут суттєвих розбіжностей у його сутності серед вітчизняних науковців немає. Під ним розуміють відображення господарських операцій за дебетом одного і кредитом іншого рахунка однієї і тієї ж суми. Хоча на практиці бувають випадки, коли господарська операція оформлюється складним бухгалтерським проведенням, при якому сума за дебетом одного рахунка відповідає декільком частковим сумах за кредитом декількох рахунків і навпаки. Елемент методу бухгалтерського обліку «подвійний запис», як процес здійснюється з допомогою інструмента тієї ж назви.

Останніми двома елементами методу бухгалтерського обліку є «балансове узагальнення» і «звітність». Низка вітчизняних науковців перший із названих елементів називають «балансом» або «бухгалтерським балансом». Думається, більш правильно, все ж таки цей елемент методу називати «балансовим узагальненням». Баланс є формою фінансової звітності. Якщо його виділяти як окремий елемент методу бухгалтерського обліку, то отримаємо подвійний рахунок у назві цих елементів (баланс як окремий елемент і баланс, як складова фінансової звітності). Тому правильніше цей елемент називати «балансовим узагальненням». Під ним слід розуміти процес відокремленого групування майна

підприємства і джерел його утворення, між якими повинна бути досягнута рівність. Баланс є інструментом елемента «балансове узагальнення», як одна із форм фінансової звітності.

Останнім класичним елементом методу бухгалтерського обліку є «звітність», як підсумкове узагальнення показників діяльності підприємства за звітний період, що є відповідним процесом. «Звітність», як інструмент елемента методу бухгалтерського обліку, є переліком форм фінансової і внутрішньогосподарської (управлінської) звітності, в яких узагальнюються результати діяльності суб'єктів господарювання та їх структурних підрозділів.

У науковій літературі можна зустріти думки вітчизняних науковців щодо групування окремих елементів методу бухгалтерського обліку. Зокрема М.О. Любимов, Н.С. Педченко, О.В. Артюх-Пасюта, А.І. Мілька, Н.В. Прохар вважають, що до елементів методу бухгалтерського обліку належать:

- 1) первинне спостереження (документація та інвентаризація);
- 2) вартісне вимірювання (оцінка і калькулювання);
- 3) поточне групування (рахунки та подвійний запис);
- 4) узагальнення (баланс і звітність) [21].

Загалом, погоджуючись із вище наведеним групуванням, все ж таки вважаємо, що в поясненнях до окремих його напрямів щодо назв елементів замість терміну «документація» слід використовувати «документування», замість «оцінка» – «оцінювання», замість «рахунки» – «рахунковедення», замість «баланс» – «балансове узагальнення».

Схематично взаємозв'язок між групами елементів методу бухгалтерського обліку, його елементами та інструментами відображено на рис. 1.

Оскільки внутрішньогосподарський (управлінський) облік за своєю сутністю та об'єктами відрізняється від бухгалтерського фінансового обліку, то, відповідно, його метод також має свої особливості. Детально дискусійні питання методу управлінського обліку розкриті у наукових працях С.Ф. Голова, Л.В. Нападовської, М.С. Пушкаря, О.В. Фоміної та інших. Зокрема М.С. Пушкар до методів управлінського обліку, крім загальнонаукових (рахунки і подвійний запис, документація, інвентаризація, оцінка та калькуляція), відносить також загальнометодологічні методи дослідження (спостереження, порівняння, аналіз, синтез) і специфічні методи управлінського обліку (групування і перегрупування витрат виробництва у відповідності з поставленою метою дослідження собівартості) [22, с. 227-228]. Л.В. Нападовська, систематизуючи елементи методу управлінського обліку, згрупувала їх у чотири розділи: планування і контроль, бухгалтерський облік, економічний аналіз, прийняття рішень [23].

Рис. 1. Взаємозв'язок між елементами та інструментами методу бухгалтерського обліку

Джерело: розроблено авторами

Критикуючи позицію Л.В. Нападовської, С.Ф. Голова цілком обґрунтовано посилається на використання у вітчизняній практиці популярних в зарубіжній практиці методів управлінського обліку: методи планування та бюджетування (операційне бюджетування, бюджетування на основі діяльності, капітальне бюджетування), методи підтримки рішень (кількісні методи, аналіз безбитковості, внутрішньотрансфертне ціноутворення) [24, с.347]. На думку С.Ф. Голова, елементами методу управлінського обліку, які підприємства визначили як найбільш важливі для них, є: калькулювання затрат з метою визначення реальної собівартості одиниці продукції, обсягів діяльності та прибутку; аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку, ціноутворення; впровадження системи калькулювання собівартості одиниці продукції з метою прийняття рішень стосовно розширення чи скорочення виробництва; коефіцієнтне розподілення витрат на об'єкти діяльності структурного підрозділу; класифікація витрат на постійні та змінні; аналіз методів прийняття рішень щодо виготовлення чи купівлі продукції; аналіз рішень стосовно замовлення чи відмови від його виконання при наявності обмежень (завантаженість обладнання, сировинна база, людські ресурси); бюджетування, контроль за виконанням бюджетів та аналіз відхилень; організація обліку за центрами відповідальності; аналіз рішень щодо спеціального замовлення (ціна замовлення нижча звичайної продажної ціни на продукт); оцінка інвестиційних проектів; контроль за якістю продукції [24, с. 347].

Водночас О.В. Фоміна, на основі визнання приналежності методів управлінського обліку до різних суміжних наук, систематизує їх за трьома групами відповідно до ключових функцій управління (облік, аналіз і прийняття рішень, контроль) з поділом їх на бухгалтерські, аналітичні (управлінські) та контрольні [25, с. 1189].

Підтримуючи загалом погляди вищезазначених науковців, все ж таки вважаємо, що управлінський облік має один метод обліку, який складається із окремих елементів, що у свою чергу реалізуються через використання відповідних інструментів. Важливо зазначити, що класифікація елементів та інструментів методів фінансового і управлінського обліку є надзвичайно важливою як в теорії при вивченні її студентами, так і на практиці.

Останнім часом відбувається стирання граней між окремими економічними дисциплінами, широкого розповсюдження набирає діджиталізація бухгалтерського обліку і використання штучного інтелекту. Усе вищезазначене разом із наявністю управлінського обліку вносять суттєві зміни в елементи та інструменти бухгалтерського обліку, які потрібно досліджувати і коректно трактувати. Як стверджують І. Франчук, А. Музиченко, С. Скрипник, у практичному застосуванні нині бухгалтерський облік використовує специфічні методичні прийоми, також названі як методи, задля досягнення покладених на нього функцій – групування інформації про господарські процеси за ознаками, необхідними для управління [26, с. 451].

Висновки. Підсумовуючи результати дослідження, можна зробити наступні висновки:

1) Терміни «елемент методу бухгалтерського обліку» і його інструмент не є тотожними за змістом та сутністю. Елемент методу бухгалтерського обліку є процесом з допомогою якого здійснюється його методологія та методика. Свою функцію елементи виконують за допомогою відповідних інструментів.

2). Елементами методу бухгалтерського обліку слід вважати: документування, інвентаризацію, оцінювання, калькулювання, рахунковедення, подвійний запис, балансове узагальнення, звітність, а його інструментами: документацію, інвентаризацію, оцінку, калькуляцію, рахунки, подвійний запис,

фінансову та внутрішньогосподарську (управлінську) звітність.

3) У зв'язку з тим, що управлінський облік є окремим видом бухгалтерського обліку, вважаємо, що елементами його методу крім вищезазначених елементів методу бухгалтерського фінансового обліку також є: бюджетування, аналіз беззбитковості, внутрішнє трансфертне ціноутворення, окремі економіко-математичні методи та інші.

4) Цифровізація бухгалтерського обліку і використання штучного інтелекту впливає на структуру елементів та інструментів бухгалтерського обліку. А тому це питання вимагає подальших наукових досліджень.

4 Список використаних джерел

1. Бондар М. І. Оцінка та оцінювання в бухгалтерському обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2009. Вип. 13. С. 169–177. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/4185>
2. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Житомир: ЖІТІ, 2000. 640 с.
3. Валуєва Б. І. Теорія бухгалтерського обліку. Одеса: ОДЕУ; Принт Майстер, 2001. 256 с.
4. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 532 с.
5. Гура Н. О. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2024. 164 с.
6. Жук В. М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: монографія. Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2012. 454 с. URL: https://zhuk.faaaf.org.ua/images/books/zhuk_vm_bukoblik_shlyakyh_vyrishennya_problemy_praktyky_i_nauky_2012.pdf
7. Кужельний М. В., Линник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник Київ: КНЕУ, 2001. 334 с.
8. Кузьмінський А. М., Кузьмінський Ю. А. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Київ: КНЕУ, 1999. 288 с.
9. Легенчук С. Ф., Вольська К. О., Вакун О. В. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. К., 2016. 228 с.
10. Ловінська Л. Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: монографія. Київ: КНЕУ, 2006. 256 с.
11. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2005. 548 с.
12. Німчинов П. П. Загальна теорія бухгалтерського обліку. Київ: Вища школа, 1977. 240 с.
13. Швец В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб.. Київ: Знання-Прес, 2003. 444 с.
14. Чумаченко М. Г. Управлінський облік потребує підтримки. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2003. № 5. С. 3–7.
15. Назарова І. Електронний документ у контексті міжнародних економіко-правових відносин. *Журнал європейської економіки*. 2023. № 1 (Т. 22). С. 33–48. URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1636>
16. Бугай Н. О. Інвентаризація як основний метод фактичного контролю. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах глобалізаційних змін*: зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. 8 груд. 2022 р. Київ: КНЕУ, 2022. С. 214–217. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/6036bc53-b7dc-4860-83b7-b97e626e1d2b>
17. Кулинич М. Б. Удосконалення елементів методу бухгалтерського обліку в контексті цифрової модернізації економіки. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. Том. 4. № 24. С. 97–103. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-04-97-103>
18. Гаврилко П. П., Лалакулич М. Ю., Югас Е. Ф. Інвентаризація як елемент методу обліку та контролю в умовах війни. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2024. Вип. 43. С. 32–38. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14178759>
19. Павелко О. В. Економічна сутність оцінки у системі бухгалтерського обліку. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економіка*. 2013. Вип. 1(61). С. 162–170.
20. Цятковська О. В. Оцінка як елемент управління нефінансовими активами державних установ. *Облік і фінанси*. 2023. № 3(101). С. 158–164. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-3\(101\)-158-164](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-3(101)-158-164)
21. Любимов М. О., Педченко Н. С., Артюх-Пасюта О. В., Мілька А. І., Прохар Н. В. Розвиток організації бухгалтерського обліку в Україні в сучасних умовах. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2022. № 2(106). С. 42–47. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-6>
22. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): монографія. Тернопіль: Економічна думка, 1999. 422 с.
23. Нападівська Л. Методологічні засади управлінського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2004. № 4. С. 26–30.
24. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр наукової літератури, 2007. 522 с.

25. Фоміна О. В. Концепція методу управлінського обліку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 1187–1191. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/8-2015/249.pdf>
26. Франчук І. Б., Музиченко А. О., Скрипник С. В. Методи обліку з метою складання фінансової звітності: національний та міжнародний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2023. № 6. С. 448–454. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-70>

4 References

- Bondar, M. I. (2009). Valuation and estimation in accounting. *Finance, Accounting and Auditing*, 13, 169-177. Retrieved from: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/4185> [in Ukrainian]
- Butynets, F. F. (2000). Accounting Theory. Zhytomyr: ZhITI. [in Ukrainian]
- Valuieva, B. I. (Ed.). (2001). Accounting Theory. Odesa: ODEU; Print Master. [in Ukrainian]
- Holov, S. F. (2023). Managerial Accounting. Kyiv: Center for Educational Literature. [in Ukrainian]
- Hura, N. O. (2024). Theory of Accounting. Kyiv: Center for Educational Literature. [in Ukrainian]
- Zhuk, V. M. (2012). Accounting: Ways of Solving Practice and Science Problems. Kyiv: NSC “Institute of Agrarian Economics”. Retrieved from: https://zhuk.faaf.org.ua/images/books/zhuk_vm_bukoblik_shlyakhy_vyrishennya_problem_praktyky_i_nauky_2012.pdf [in Ukrainian]
- Kuzhelnyi, M. V., & Lynnyk, V. H. (2001). Accounting Theory. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian]
- Kuzminskyi, A. M., & Kuzminskyi, Y. A. (1999). Accounting Theory. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian]
- Lehenchuk, S. F., Volska, K. O., & Vakun, O. V. (2016). Documentation in Accounting: Process Approach. Ivano-Frankivsk: Kushnir H. K. [in Ukrainian]
- Lovinska, L. H. (2006). Valuation in Accounting. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian]
- Malyuha, N. M. (2005). Accounting in Ukraine: Theory and Methodology, Prospects of Development. Zhytomyr: ZhSTU. [in Ukrainian]
- Nimchinov, P. P. (1977). General Theory of Accounting. Kyiv: Higher School. [in Ukrainian]
- Shvets, V. H. (2003). Accounting Theory. Kyiv: Znannia-Press. [in Ukrainian]
- Chumachenko, M. H. (2003). Managerial accounting needs support. *Accounting and Auditing*, 5, 3–7. [in Ukrainian]
- Nazarova, I. (2023). Electronic document in the context of international economic and legal relations. *Journal of European Economy*, 1(22), 33–48. Retrieved from: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1636> [in Ukrainian]
- Buhai, N. O. (2022). Inventory as the primary method of factual control. In: *Accounting, Analysis, Audit, Taxation and Financial Monitoring in the Conditions of Global Changes*: Conference proceeding (pp. 214–217). Retrieved from: <https://ir.kneu.edu.ua/items/6036bc53-b7dc-4860-83b7-b97e626e1d2b> [in Ukrainian]
- Kulynych, M. B. (2020). Improvement of the elements of the accounting method in the context of digital modernization of the economy. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 4(24), 97–103. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-04-97-103> [in Ukrainian]
- Havrylko, P. P., Lalakulych, M. Y., & Yuhas, E. F. (2024). Inventory as an element of the accounting and control method under war conditions. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law. Economic series. Legal series*, 43, 32–38. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14178759> [in Ukrainian]
- Pavelko, O. V. (2013). The economic essence of valuation in the accounting system. *Bulletin of the National University of Water and Environmental Engineering. Series Economics*, 1(61), 162–170. [in Ukrainian]
- Tsiatkivska, O. V. (2023). Evaluation as an Element of the Management of Non-Financial Assets of Public Sector Institutions. *Oblik i finansi*, 3(101), 158–164. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-3\(101\)-158-164](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-3(101)-158-164) [in Ukrainian]
- Liubymov, M. O., Pedchenko, N. S., Artiukh-Pasiuta, O. V., Milka, A. I., & Prokhar, N. V. (2022). Development of accounting organization in Ukraine under current conditions. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade*, 2(106), 42–47. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-6> [in Ukrainian]
- Pushkar, M. S. (1999). Trends and Regularities in the Development of Accounting in Ukraine: Theoretical and Methodological Aspects. Ternopil: Economic Thought. [in Ukrainian]
- Napadovska, L. (2004). Methodological principles of managerial accounting. *Accounting and Auditing*, 4, 26–30. [in Ukrainian]
- Holov, S. F. (2007). Accounting in Ukraine: Analysis of the State and Development Prospects. Kyiv: Center for Scientific Literature. [in Ukrainian]
- Fomina, O. V. (2015). Concept of the method of managerial accounting. *Global and National Problems of the Economy*, 8, 1187–1191. Retrieved from: <http://www.global-national.in.ua/archive/8-2015/249.pdf> [in Ukrainian]
- Franchuk, I. B., Muzychenko, A. O., & Skrypyuk, S. V. (2023). Accounting methods for financial reporting: national and international aspects. *Bulletin of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 6, 448–454. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-70> [in Ukrainian]